

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 271/2023-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Martinou Gombosovou, advokátkou, Floriánska 16, Košice, proti uzneseniu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky č. k. 33 D 1/2023 z 30. januára 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 31. marca 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na slobodný výkon povolania podľa čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 dohovoru uznesením Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) č. k. 33 D 1/2023 z 30. januára 2023 (ďalej aj „napadnuté uznesenie najvyššieho správneho súdu“). Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a priznať jej náhradu trov konania spojených s podaním ústavnej sťažnosti.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že na základe návrhu (z 8. septembra 2022, pozn.) predsedníčky Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) je proti sťažovateľke (ako sudkyňi krajského súdu, pozn.) vedené disciplinárne konanie pre disciplinárne previnenie [vyplývajúce z § 116 ods. 1 písm. e) a ods. 3 písm. a) zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a príseďiacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch“)], ktorého sa mala dopustiť tým, že mala vykonávať funkciu sudcu pod vplyvom alkoholu. V danej veci bolo zároveň proti sťažovateľke vydané aj prvostupňové disciplinárne rozhodnutie najvyššieho správneho súdu pod č. k. 33 D 22/2022 z 11. októbra 2022

(ďalej len „disciplinárne rozhodnutie z 11. októbra 2022“), ktorým bola (neprávoplatne, pozn.) uznaná vinnou zo spáchania tohto disciplinárneho previnenia a bolo jej uložené disciplinárne opatrenie – odvolanie z funkcie sudcu (sťažovateľka proti tomuto rozhodnutiu podala odvolanie, o ktorom v čase podania ústavnej sťažnosti rozhodnuté nebolo, pozn.).

3. Predsedníčka krajského súdu následne 24. januára 2023 podala návrh na dočasné pozastavenie výkonu funkcie sudcu voči sťažovateľke, o ktorom bolo rozhodnuté napadnutým uznesením najvyššieho správneho súdu, ktorým bol sťažovateľke dočasne pozastavený výkon funkcie sudcu.

4. Najvyšší správny súd v napadnutom uznesení svoje závery o dočasnom pozastavení výkonu funkcie sudcu v prípade sťažovateľky založil argumentačne na tom, že štandard skutkových a právnych okolností skúmaných pre účely splnenia podmienok na dočasné pozastavenie výkonu funkcie sudcu sa neviaže na právoplatné preukázanie, resp. uznanie viny (z tohto dôvodu neprihliadal ani na neprávoplatné disciplinárne rozhodnutie z 11. októbra 2022 a neprihliadal na neho aj len s poukazom na samotnú jeho neprávoplatnosť, v dôsledku ktorej sa na sťažovateľku stále hľadí ako na nevinnú, pozn.), ale na skúmanie tej skutočnosti, či predmetné konanie sudcu môže napĺňať znaky disciplinárneho previnenia, za ktoré by mohol byť odvolaný z funkcie, čo je povinný skúmať (senát rozhodujúci o dočasnom pozastavení výkonu funkcie sudcu, pozn.) autonómne a nezávisle od predmetného neprávoplatného disciplinárneho rozhodnutia. Po stručnom zhrnutí záverov vyplývajúcich z pripojeného disciplinárneho spisu ďalej uviedol, že sťažovateľka rozporuje (pre účely odvolacieho disciplinárneho konania, pozn.), že jej konanie napĺňa znaky disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 3 písm. a) zákona o sudcoch (pri ktorom sa ukladá obligatórne disciplinárne opatrenie – odvolanie z funkcie sudcu, pozn.), je toho názoru (sťažovateľka, pozn.), že jej konanie mohlo naplniť znaky disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 1 písm. e) zákona o sudcoch (podľa ktorého sa *ex lege* obligatórne disciplinárne opatrenie – odvolanie z funkcie sudcu neukladá, pozn.). Najvyšší správny súd poukázal na to, že účelom rozhodovania o dočasnom pozastavení výkonu funkcie sudcu nie je definitívne vyriešenie otázky, či sťažovateľka svojím konaním naplnila skutkovú podstatu jedného alebo druhého disciplinárneho previnenia (uvedené je výlučnou právomocou odvolacieho disciplinárneho senátu, pozn.). Argumentoval, že jeho úlohou bolo ustáliť, či vzhľadom na skutkové okolnosti veci, prihliadnuc na úroveň ich osvedčenia, tieto dostatočne osvedčujú záver o tom, že predmetné konanie sťažovateľky by mohlo byť kvalifikované ako disciplinárny delikt, za ktorý by jej mohlo byť uložené disciplinárne opatrenie spočívajúce v odvolaní z funkcie sudcu. Poukázal na to, že jeho úlohou v danom konaní nie je a ani nemôže byť poskytnutie súdneho vymedzenia pojmu „výkon funkcie sudcu“, teda potvrdiť správnosť výkladu disciplinárneho senátu prvého stupňa alebo sťažovateľky. Avšak na druhej strane v kontexte posúdenia či v prípade sťažovateľky prichádza do úvahy naplnenie znakov disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 3 písm. a) zákona o sudcoch k pojmu „výkon funkcie sudcu“ uviedol, že nie je vylúčená taká jeho interpretácia, ktorá by zahŕňala akékoľvek a všetky úradné úkony sudcu realizované v budove súdu, prípadne mimo budovy súdu, avšak priamo súvisiace s jeho rozhodovacou činnosťou počas časového úseku určeného rozvrhom práce daného súdu ako pracovnej doby sudcov. Dospel k záveru, že v prípade absencie kogentného zákonného vymedzenia tohto pojmu je pre účely predmetného konania potrebné pripustiť aj jeho extenzívnu interpretáciu. S poukazom na § 11 ods. 1 zákona o sudcoch uzavrel, že sudca nie je na súd pridelený len v rozsahu realizácie určitých procesných úkonov v užšom zmysle slova, ale na realizáciu všetkých úkonov spojených s výkonom súdnictva. Je preto

toho názoru (bez toho, aby prejudikoval rozhodnutie disciplinárneho konania, pozn.), že nie je vylúčené, aby aj štúdium súdneho spisu bolo pri určitom type výkladu považované za pojem „výkon funkcie sudcu“ (pričom práve študovanie spisu pod vplyvom alkoholu opakovane uznala aj samotná sťažovateľka, pozn.). Ďalej uviedol, že je na disciplinárnom senáte rozhodujúcom o konkrétnom disciplinárnom návrhu (prípadne o podanom odvolaní, pozn.) posúdiť, či je určitý úkon sudcu úkonom pri „výkone funkcie sudcu“ alebo nie. Podotkol, že v danom prípade mohol hodnotiť „len“ existenciu legitímnej pravdepodobnosti toho, že konanie je spôsobilé naplniť znaky disciplinárneho previnenia, za ktoré je možné uložiť disciplinárne opatrenie – odvolanie z funkcie sudcu, a podľa názoru najvyššieho správneho súdu táto podmienka bola splnená. Dodal, že mu pri rozhodovaní o dočasnom pozastavení výkonu funkcie sudcu nenáleží záväzne právne kvalifikovať samotné protiprávne konanie sudcu, a to aj preto, že ide o konanie predbežnej povahy. Napriek uvedenému poukázal na to, že keďže sťažovateľka uznala požitie alkoholu, resp. že 25. augusta 2022 bola na pracovisku a počas pracovnej doby pod vplyvom alkoholu, podľa jeho názoru preto nie je vylúčené, aby mohlo byť takéto konanie kvalifikované aj ako disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 3 písm. d) zákona o sudcoch v spojení s § 116 ods. 2 písm. i) a § 5 ods. 6 zákona o sudcoch, čo by viedlo k záveru, že sa sťažovateľka dopustila závažného disciplinárneho previnenia, ktoré je nezlučiteľné s výkonom funkcie sudcu. K tomu dodal, že podľa jeho názoru už len tá skutočnosť, že sa sudca zdržiava na pracovisku pod vplyvom alkoholu (pričom tento stav je na základe jeho prejavov vnímateľný aj inými osobami, pozn.) vyvoláva vážne pochybnosti o morálnom štandarde sudcu, resp. o jeho integrite pre náležitý a zodpovedný výkon funkcie sudcu. Na základe uvedeného tak dospel k záveru, že konanie sťažovateľky môže napĺňať znaky disciplinárneho previnenia, za ktoré môže byť sudcovi uložené disciplinárne opatrenie – odvolanie z funkcie sudcu a práve pre tento skutok sa vedie proti sťažovateľke disciplinárne konanie, čím je splnený základný predpoklad podľa § 22 ods. 1 a ods. 2 písm. b) zákona o sudcoch pre dočasné pozastavenie výkonu funkcie sudcu.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namieta, že absentuje presný výklad zákona a tiež dostatočná rozhodovacia prax súdov v tom smere, ako sa má rozlišovať prítomnosť sudcu na pracovisku oproti výkonu funkcie sudcu. Uviedla, že disciplinárne konanie sa podľa § 4 zákona č. 432/2021 Z. z. o disciplinárnom poriadku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (disciplinárny súdny poriadok) (ďalej len „Disciplinárny súdny poriadok“) riadi zásadami trestného konania a dočasné pozastavenie výkonu funkcie sudcu je svojou povahou rozhodnutím s dočasným účinkom a tiež má povahu nevyhnutnosti dočasného zabránenia vo výkone tejto funkcie (preto má podľa sťažovateľky najbližšie k rozhodovaniu o vzatí do väzby v trestnom konaní, pozn.). S poukazom na to uviedla, že preto aj v jej prípade musí byť naplnená nie len formálna, ale aj materiálna podmienka (ktorou je naplnenie konkrétnych skutkových okolností, pozn.) pre vydanie rozhodnutia o dočasnom pozastavení výkonu funkcie sudcu, k čomu však (k naplneniu materiálnej podmienky, pozn.) podľa nej nedošlo. Argumentovala, že formálnou podmienkou je vedenie disciplinárneho konania pre skutok, za ktorý môže byť sudca odvolaný z funkcie sudcu (pričom z bodu 39 napadnutého uznesenia vyplýva legitímna pravdepodobnosť, že predmetné konanie je spôsobilé naplniť znaky disciplinárneho previnenia, za ktoré môže byť odvolaná z funkcie sudcu, avšak ide len o naplnenie formálnej podmienky, pozn.), avšak aj za jej

naplnenia nemusí súd dočasne pozastaviť výkon funkcie sudcu. Dodala, že práve v dôsledku nutnosti naplnenia aj materiálnych podmienok na dočasné pozastavenie výkonu funkcie sudcu je v § 22 ods. 1 zákona o sudcoch stanovená len možnosť, a nie povinnosť dočasne pozastaviť výkon funkcie sudcu a skutočnosť, prečo dôjde (alebo nedôjde, pozn.) k pozastaveniu výkonu funkcie sudcu musí byť odôvodnená skutkovými okolnosťami konkrétneho prípadu a naplnenie materiálnej podmienky musí byť založené na zhodnotení konkrétnych skutkových okolností, ktoré svedčia o tom, že je takýto zásah opodstatnený. Poukázala tiež na to, že ide o citeľný zásah do výkonu sudcovskej funkcie ako jej povolania a oproti sebe tu stojí verejný záujem na zabezpečení dôvery v súdnictvo a na druhej strane záujem sťažovateľky vyplývajúci z jej práva na nerušený výkon verejnej funkcie, resp. jej práva na slobodný výkon povolania. Je zároveň toho názoru, že verejný záujem v danom prípade neprevažuje nad záujmom jednotlivca (resp. že v napadnutom uznesení absentuje odôvodnenie toho, prečo bolo v tomto prípade potrebné uprednostniť práve verejný záujem, pozn.), pričom dočasné pozastavenie výkonu funkcie sudcu má pre sťažovateľku aj mimoriadne vážne dôsledky pre jej materiálne zabezpečenie ako sudkyne. Sťažovateľka namietala, že vzhľadom na uvedené z napadnutého uznesenia nevyplývajú také individuálne a konkrétne skutočnosti, ktoré by znamenali naplnenie materiálnych podmienok na rozhodnutie o dočasnom pozastavení výkonu funkcie sudcu. V rámci svojej argumentácie tiež poukázala na to, že návrh na dočasné pozastavenie výkonu funkcie sudcu predsedníčka krajského súdu nepodala súčasne s návrhom na začatie disciplinárneho konania (podala ho až po tom, ako 20. januára 2023 a 25. januára 2023 bola u sťažovateľky vykonaná kontrola požitia alkoholických nápojov, avšak pre tieto skutky nie je vedené žiadne disciplinárne konanie, pozn.), preto je toho názoru, že samotný skutok (pre ktorý bol podaný návrh na disciplinárne konanie, pozn.) a jeho okolnosti nevyhodnotila ako natoľko závažné, aby zotrvanie sťažovateľky vo funkcii sudkyne po dobu trvania disciplinárneho konania bolo nezlučiteľné so záujmami chránenými skutkovou podstatou disciplinárneho konania. Uviedla, že najvyšší správny súd pri rozhodovaní správne vychádzal len zo skutku z 25. augusta 2022, no na svoju obranu dodala, že nikdy v minulosti nebola obvinená zo žiadneho obdobného ani iného disciplinárneho previnenia, toto jej zlyhanie nemalo žiadne vážne dôsledky, pričom v samotnom návrhu na dočasné pozastavenie výkonu funkcie sudcu, ako ani v napadnutom uznesení sa neuvádza, že by došlo k vážnym následkom. Namietala, že skutočnosti uvedené v bode 40 napadnutého uznesenia (že jej konanie by mohlo byť kvalifikované aj ako iný delikt, a to porušenie povinností spĺňať predpoklady sudcovskej spôsobilosti v zmysle morálneho štandardu a integrity sudcu pre náležitý a zodpovedný výkon jej funkcie, pozn.) by bolo možné akceptovať len vtedy, ak by požitie alkoholu na pracovisku alebo pri výkone funkcie sudcu nebolo vymedzené ako konkrétny iný delikt. V tejto súvislosti argumentovala, že požitie alkoholu na pracovisku alebo pri výkone funkcie sudcu sú však skutkovými podstatami konkrétnych deliktov, odlišných od deliktu založenom na nesplnení predpokladov sudcovskej spôsobilosti v zmysle morálneho štandardu a integrity sudcu. S poukazom na analógiu práva s trestným právom preto uzavrela, že ak je delikt spočívajúci v požití alkoholu odlišným deliktom od deliktu spočívajúcom v nespĺňaní predpokladov sudcovskej spôsobilosti, potom jej konanie môže byť posudzované len ako naplnenie skutkovej podstaty tohto konkrétneho deliktu (spočívajúcom v požití alkoholu, pozn.). Je toho názoru, že povaha a dôsledky správania, ktorého sa dopustila na základe disciplinárneho návrhu, neohrozujú zásadne dôveru v nezávislé, nestranné a spravodlivé rozhodovanie súdov, že nemôžu viesť k značnému stupňu všeobecnej nedôvery v rozhodovaciu činnosť sudcu v období medzi začatím disciplinárneho konania

a rozhodnutím disciplinárnej komisie o jej disciplinárnej zodpovednosti. Na záver namietla tiež tú skutočnosť, že proti napadnutému uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok, pričom v tejto súvislosti opätovne poukázala na to, že predmetné rozhodnutie má svojou povahou najbližšie k rozhodovaniu o vzatí do väzby v trestnom konaní, pričom proti takémuto uzneseniu je prípustný riadny opravný prostriedok. Poukázala na to, že pred účinnosťou Disciplinárneho súdneho poriadku bolo proti obdobným rozhodnutiam prípustné odvolanie podľa zákona o sudcoch. Uzavrela to argumentom, že to, že je možné na návrh toto rozhodnutie (napadnuté uznesenie, pozn.) zrušiť, nekonvaliduje nemožnosť sa proti nemu odvolať, a tým bolo porušené aj jej právo na účinný opravný prostriedok.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na slobodný výkon povolania podľa čl. 35 ods. 1 ústavy a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho správneho súdu, ktorým bol sťažovateľke dočasne pozastavený výkon funkcie sudcu (v nadväznosti na proti nej vedené disciplinárne konanie, pozn.).

7. Ústavný súd v prvom rade zdôrazňuje, že ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov. Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neudržateľné. O svojvôli (arbitrárnosti) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (I. ÚS 385/2022).

8. Podľa § 22 ods. 1 zákona o sudcoch sudcovi, ktorý je trestne stíhaný za úmyselný trestný čin alebo proti ktorému sa vedie disciplinárne konanie za čin, za ktorý môže byť odvolaný z funkcie sudcu, možno dočasne pozastaviť výkon funkcie sudcu až do právoplatného skončenia trestného stíhania, disciplinárneho konania alebo do rozhodnutia prezidenta o odvolaní z funkcie sudcu.

9. Podľa § 22 ods. 3 zákona o sudcoch sudca, krému je dočasne pozastavený výkon funkcie, má odo dňa pozastavenia nárok na plat vo výške 30 % základného platu. Takto poskytnutý plat sa zvyšuje o 10 % základného platu na každé vyživované dieťa, najviac však do výšky 50 % základného platu. Počas dočasného pozastavenia výkonu funkcie sudcu sa sudca nesmie zdržiavať na pracovisku s výnimkou času nevyhnutného na uplatňovanie nárokov sudcu vo vzťahu k jeho osobnému úradu.

10. Napadnuté uznesenie najvyššieho správneho súdu je rozhodnutím o dočasnom pozastavení výkonu funkcie sudkyne u sťažovateľky, ktorej bol výkon funkcie dočasne pozastavený na základe návrhu predsedníčky krajského súdu v súvislosti s vedením disciplinárneho konania proti sťažovateľke vo veci disciplinárneho deliktu, za ktorý jej môže byť uložené disciplinárne opatrenie – odvolanie z funkcie sudcu. Nejde teda o konečné rozhodnutie, ale o nástroj predbežnej opatrnosti.

11. Ústavný súd sa primárne zaoberal otázkou, či je možné preskúmať súladnosť rozhodnutia o dočasnom pozastavení výkonu funkcie sudcu s ústavou. Vzhľadom na charakter, konkrétne

„nemeritornosť“ napadnutého uznesenia najvyššieho správneho súdu, ústavný súd uvádza, že ústavná sťažnosť je na rozdiel od tradičných opravných prostriedkov budovaných „zdola“ skonštruovaná dodatočne – „zhora“, aby pokryla rozhodnutia a zásahy verejnej moci v ich celej šírke a rozmanitosti. Táto univerzálnosť ústavnej sťažnosti umožňuje prieskum rôznych paralelných konaní, ale v špecifických situáciách aj čiastkové rozhodnutia v konaniach, pre ktoré sú typické pomerne autonómne fázy a ktoré ešte nie sú celkovo ukončené (II. ÚS 50/2015, II. ÚS 356/2016).

12. Rozhodnutie o dočasnom pozastavení výkonu funkcie spôsobuje výrazné obmedzenie profesijnej sféry sudcu predstavuje výrazný zásah do jeho práva na nerušený výkon funkcie vyplývajúceho z čl. 30 ods. 4 ústavy, ale aj obmedzenie jeho osobného života majúce závažné ekonomické dôsledky (nárok na 30 % platu s možným navýšením v závislosti od počtu vyživovaných detí na max. 50 % podľa § 22 ods. 3 zákona o sudcoch). Z uvedeného vyplýva, že napadnuté uznesenie je spôsobilé bezprostredne a citelne zasiahnuť do práv sťažovateľky, čo je dôvod, pre ktorý ústavný súd pristúpil k jeho meritórnemu preskúmaniu.

13. Úlohou najvyššieho správneho súdu bolo v danom prípade (pri vydaní uznesenia o dočasnom pozastavení výkonu funkcie sudkyne, pozn.) riadne zvážiť dva proti sebe stojace záujmy – záujem na zachovaní nezávislosti súdnej moci a s ním spojenej zásady ochrany zákonného sudcu, a na strane druhej záujem na zachovaní dôveryhodnosti súdnej moci, ktorá by verejnosťou mala byť vnímaná ako nestranná, nezávislá a poctivá záruka spravodlivosti, pretože bez dôvery stráca súdna moc svoju legitimitu. Aj Európsky súd pre ľudské práva vo viacerých rozhodnutiach zdôraznil, že súdna moc musí požívať dôveru verejnosti, pokiaľ má úspešne plniť svoju úlohu a túto dôveru je potrebné chrániť (napr. rozsudok vo veci De Cubber proti Belgicku z 26. 10. 1984 č. 9186/80, bod 26; rozsudok veľkého senátu vo veci Kypriana proti Cypru z 15. 12. 2005, sťažnosť č. 73797/01, bod 172; rozsudok veľkého senátu vo veci Micallef proti Malte z 15. 9. 2009 č. 17056/06, body 97-98; rozsudok veľkého senátu vo veci Morice proti Francúzsku z 23. 4. 2015 č. 29369/10, bod 78 a predovšetkým bod 128; a rozsudok veľkého senátu vo veci Baka proti Maďarsku z 23. 6. 2016 č. 20261/12, bod 164].

14. Ústavný súd preto zdôrazňuje, že jeho úlohou v rámci prieskumu napadnutého uznesenia je zhodnotenie jeho ústavnej udržateľnosti, a to aj s prihliadnutím na jeho dočasnosť, ako aj v súvislosti s konkrétnymi okolnosťami daného prípadu (teda, že napadnuté uznesenie bolo vydané v nadväznosti na konkrétne disciplinárne konanie vedené proti sťažovateľke, pozn.). Už na tomto mieste však zároveň ústavný súd považuje za nevyhnutné podotknúť, že týmto svojím rozhodnutím (o predmetnej ústavnej sťažnosti sťažovateľky, pozn.) nijakým spôsobom nemôže dôjsť k prejudikovaniu akýchkoľvek záverov vo vzťahu k samotnému disciplinárnemu konaniu (ktoré stále prebieha, pozn.).

15. Ústava v čl. 148 určuje ústavné limity inštitútu dočasného pozastavenia výkonu súdnictva, ktoré spája s požiadavkou nezasahovania do nezávislého výkonu súdnictva, pričom realizáciu tejto požiadavky ponecháva na zákonnú úpravu. Podľa § 22 ods. 1 zákona o sudcoch sudcovi, ktorý je trestne stíhaný za úmyselný trestný čin alebo proti ktorému sa vedie disciplinárne konanie za čin, za ktorý môže byť odvolaný z funkcie sudcu, možno dočasne pozastaviť výkon funkcie sudcu až do právoplatného skončenia trestného stíhania, disciplinárneho konania alebo do rozhodnutia prezidenta o odvolaní z funkcie sudcu.

16. Na tomto mieste ústavný súd (vychádzajúc z argumentácie sťažovateľky, pozn.) uvádza, že sťažovateľka nespochybňuje splnenie formálnych zákonných podmienok na vydanie napadnutého uznesenia, ale namieta, že v jej prípade nedošlo k naplneniu materiálnej podmienky (ktorou je naplnenie konkrétnych skutkových okolností, pozn.) pre vydanie rozhodnutia o dočasnom pozastavení výkonu funkcie sudcu.

17. Po preskúmaní napadnutého uznesenia najvyššieho správneho súdu a dôvodov v ňom uvedených, na ktorých najvyšší správny súd v danom prípade založil svoj záver o dočasnom pozastavení výkonu funkcie sudkyne v prípade sťažovateľky, ústavný súd dospel k záveru, že v ňom uvedené argumenty odôvodnil (aj s prihliadnutím na vnesenú argumentáciu sťažovateľky, pozn.) ústavnoprávne udržateľným spôsobom. Na tomto mieste ústavný súd opakovane zdôrazňuje, že mu neprináleží posudzovať, či bol náležité zistený skutkový stav veci a aké skutkové zistenia a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil.

18. Zároveň je potrebné všeobecne vo vzťahu k rozhodovaniu o dočasnom pozastavení funkcie sudcu dodať aj to, že zmyslom a účelom tohto konania, ktoré zasahuje do samotnej podstaty výkonu funkcie sudcu je možnosť rýchle a efektívne reagovať v situáciách, ktoré vzhľadom na naliehavé okolnosti vyžadujú oddelenie sudcu od rozhodovacej činnosti. Účel tohto konania zohľadnil napokon aj sám zákonodarca, ktorý procesnú úpravu rozhodovania o dočasnom pozastavení výkonu funkcie sudcu upravil samostatne v štvrtej časti Disciplinárneho súdneho poriadku, to znamená oddelene od právnej úpravy disciplinárneho konania ovládaného zásadou ústnosti. Vzhľadom na uvedené sa pri rozhodovaní o návrhu na dočasné pozastavenie výkonu sudcovskej funkcie v zásade dokazovanie nevykonáva a disciplinárny senát vychádza zo skutkových okolností tvrdených navrhovateľom a ním predložených dôkazov.

19. Pretože je sťažovateľke odôvodnenie napadnutého uznesenia dostatočne známe, ústavný súd ho na tomto mieste nebude podrobnejšie rozoberať a bližšie rozvádzať jeho jednotlivé závery. Len pre doplnenie uvedie, že najvyšší správny súd v danej veci (primárne v bodoch 35 až 40 napadnutého uznesenia, pozn.) podľa názoru ústavného súdu dostatočne relevantným spôsobom ozrejmil, prečo konanie sťažovateľky (pre ktoré prebieha disciplinárne konanie voči nej, pozn.) by „eventuálne“ mohlo napĺňať aj znaky disciplinárneho deliktu, pre ktorý by jej mohla byť uložená sankcia v podobe odvolania z funkcie sudcu (pričom zároveň správne podotkol, že uvedené ústavnou sťažnosťou preskúmané uznesenie najvyššieho správneho súdu v žiadnom prípade nie je možné chápať ako predzvesť toho, ako bude „vyzerat“ samotné rozhodnutie v disciplinárnom konaní, pozn.). Sťažovateľka namietala, že absentuje presný výklad zákona a dostatočná rozhodovacia prax súdov v tom, ako sa má rozlišovať prítomnosť sudcu na pracovisku oproti „výkonu funkcie sudcu“. V nadväznosti na to je potrebné uviesť, že podľa posúdenia ústavného súdu sa v konkrétnej veci najvyšší správny súd s vyriešením tejto otázky – teda s „ustálením“ pojmu „výkon funkcie sudcu“ vysporiadal spôsobom, ktorý v zásade nie je možné označiť za arbitrárny či nelogický. Je zároveň z odôvodnenia napadnutého uznesenia zrejmé, že od vysporiadania sa s touto otázkou závisela aj následná jeho konštatácia, že v prípade sťažovateľky by eventuálne (bez definitívneho uzatvorenia tejto otázky vo vzťahu k samotnému disciplinárnemu konaniu, pozn.) mohlo byť jej konanie posúdené aj ako disciplinárny delikt, za ktorý by jej mohlo byť uložené disciplinárne opatrenie spočívajúce v odvolaní z funkcie sudcu, a preto bolo v danom prípade prípustné aj rozhodovať o dočasnom pozastavení výkonu funkcie sudcu. Pre doplnenie je možné uviesť (aj vzhľadom na dočasnosť tohto rozhodnutia, pozn.) najmä

s poukazom na to, že definitívny verdikt o tejto otázke prináleží len rozhodnutiu vydanému v samotnom disciplinárnom konaní, že aj samotný najvyšší správny súd v napadnutom uznesení konštatoval „len“ existenciu „legitímnej pravdepodobnosti“ (ako predbežného záveru, bez definitívneho konštatovania tejto skutočnosti ako faktu, pozn.), že by konanie sťažovateľky v tomto prípade mohlo napĺňať znaky disciplinárneho previnenia (porušenie povinnosti splňať predpoklady sudcovskej spôsobilosti, pozn.), za ktoré by eventuálne sťažovateľke mohol hroziť až postih vo forme odvolania z funkcie sudcu. Podľa posúdenia ústavného súdu takáto aj len teoretická možnosť je zároveň relevantným podkladom na možnosť rozhodnúť o dočasnom pozastavení výkonu funkcie sudcu. Uvedené pritom ústavný súd konštatuje najmä s prihliadnutím na charakter dočasnosti tohto rozhodnutia.

20. Zároveň k námietke sťažovateľky o nepreukázaní „preváženia“ verejného záujmu nad súkromným záujmom sudcu ústavný súd dopĺňa, že je potrebné mať na zreteli tú skutočnosť, že aj len dôvodné podozrenie zo spáchania disciplinárneho previnenia, ktorému čelí sťažovateľka, je podľa názoru ústavného súdu dostatočným na to, aby v takomto prípade „prevážil“ tzv. verejný záujem na ochrane dôstojnosti a dôveryhodnosti justície pred záujmom jednotlivca – sudcu. Navyše, už samotným vymenovaním do tejto funkcie, ujatím sa tohto povolania, si musela byť sťažovateľka vedomá zvýšených nárokov kladených práve na jej tzv. morálne štandardy. Ústavný súd k tomu považuje za potrebné doplniť, že pri výkone funkcie sudcu (ako aj v samotnom občianskom živote, pozn.) sa sudca musí zdržať všetkého, čo by mohlo narušiť vážnosť a dôstojnosť funkcie sudcu, resp. sudcovského povolania, alebo ohroziť dôstojnosť súdnictva ako takého (ako to vyplýva aj zo samotných základných povinností sudcu špecifikovaných v § 30 ods. 1 zákona o sudcoch, pozn.). Zároveň ale ústavný súd, a to už opakovane, upozorňuje na to, že ani v danom štádiu nie je jednoznačne na mieste definitívne uzatvárať celú „kauzu“, pretože jediným oprávneným vydať definitívne rozhodnutie o tom, či sťažovateľka je vinná zo spáchania disciplinárneho deliktu súčasne s definitívnym určením, akého konkrétneho disciplinárneho deliktu sa mala dopustiť (pokiaľ ide o jeho subsumovanie pod konkrétne zákonné ustanovenie, pozn.), prislúcha len a výlučne (v danom štádiu disciplinárneho konania, pozn.) odvolaciemu disciplinárnemu senátu.

21. K námietke sťažovateľky o nemožnosti podať proti napadnutému uzneseniu riadny opravný prostriedok ústavný súd uvádza, že v konkrétnom prípade ide o vec zákonnej úpravy, no v okolnostiach veci ani táto námietka nie je spôsobilá zmeniť záver ústavného súdu o ústavnej udržateľnosti napadnutého uznesenia. Sťažovateľke nebolo „odňaté“ právo domáhať sa (práve aj touto ústavnou sťažnosťou, pozn.) preskúmania ústavnoprávnej udržateľnosti napadnutého uznesenia, resp. preskúmania toho, či v jej prípade štátny orgán (najvyšší správny súd) uplatnil svoje oprávnenie relevantným a ústavnoprávne udržateľným spôsobom. Iná skutočnosť by samozrejme nastala, ak by bolo sťažovateľke znemožnené domáhať sa ochrany svojich práv (akýmkoľvek spôsobom, teda aj vylúčením podania ústavnej sťažnosti, pozn.). Ochrana práv sťažovateľky tak je v tomto prípade garantovaná (a to aj s poukazom na skutočnosti uvedené v bode 11 tohto rozhodnutia, pozn.).

22. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej realita by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 358/2019). Ani skutočnosť,

že sa sťažovateľka nestotožňuje s právnym názorom súdu, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého uznesenia.

23. Na základe uvedeného preto ústavný súd v danom prípade dospel k záveru, že najvyšší správny súd v napadnutom uznesení ústavne akceptovateľným spôsobom vysvetlil, že v prípade sťažovateľky bol pre dočasné pozastavenie výkonu funkcie sudkyne daný aj dôvod materiálnej povahy, ktorým bola predovšetkým závažnosť vytýkaného konania (z 25. augusta 2022, pre ktoré sa proti sťažovateľke vedie disciplinárne konanie, pozn.) a s týmto spojená hrozba pre dôveryhodnosť výkonu súdnictva, resp. ohrozenie vážnosti a dôstojnosti sudcovského povolania. Podľa posúdenia ústavného súdu tak najvyšší správny súd v napadnutom uznesení dospel k záverom, ktoré nie je možné označiť za svojvoľné (arbitrárne) či z iného hľadiska za ústavnoprávne neudržateľné. K predmetnému záveru ústavný súd dospel aj po zohľadnení toho, že ide o rozhodnutie dočasného charakteru.

24. Avšak na tomto mieste zároveň ústavný súd dáva najvyššiemu správne súdu do pozornosti, že skutočnosti uvedené v bode 42 odôvodnenia napadnutého uznesenia (týkajúce sa „vo všeobecnosti“ pojednávania „akéhokoľvek sudcu“ pod vplyvom alkoholu, pozn.) vzhľadom na nevedenie disciplinárneho konania proti sťažovateľke (vo vzťahu ku ktorému bolo napadnuté uznesenie vydané, pozn.) za takéto jej konanie, považuje za prinajmenšom nie príliš vhodné, obzvlášť za situácie, keď v predchádzajúcom bode 41 odôvodnenia napadnutého uznesenia vo vzťahu k podozreniu z takéhoto správania sťažovateľky sám najvyšší správny súd explicitne uviedol, že na tento (údajný, pozn.) skutok nebolo možné v rámci tohto konania (o dočasnom pozastavení výkonu funkcie sudcu, pozn.) prihliadať. Ani táto okolnosť však nič nemení na už uvedenom závere ústavného súdu o ústavnoprávnej udržateľnosti napadnutého uznesenia.

25. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

26. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol ako celok, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky uvedenými v jej petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 3. mája 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu